

فریب نخورید زندگی هنوز شروع نشده است

محمدحسین شیخ شعاعی

گزارشی از سوره مبارکه فجر

مایه افتخار خود بدانند و یا فقدان دارایی های دنیا را نشانه ذلت و خواری بخوانند. داشتن یک نعمت یا از دست دادن آن فقط وسیله ای برای آزمایش توست تا روشن شود در هر حال چگونه از دنیا برای آخرت ذخیره می کنی!

بنابراین از میان همه مردم دنیا کسی به سعادت زندگی آخرت نمی رسد، مگر نفس مطمئنه و کسی که دلش به پروردگارش گرم است و تسلیم امر اوست. سوره فجر با عتابی سخت نسبت به سرکشان شروع می شود و پس از تذکر به ناپایداری زندگی این جهان، با بشارتی مهرآمیز به انتها می رسد.

پیام گزیده ها

پروردگار در کمین سرکشان است. چند روزی به آن ها مهلت داده شده است و گرنه هرگز از خشم خدا در امان نیستند. (آیه ۱۴)

ای انسان اگر در زندگی ات احساس خواری و درماندگی می کنی به خاطر این است که اهل یتیم نوازی نیستی، هیچ شور و شوقی برای اطلاع کردن بیچارگان در خود و دیگران ایجاد نمی کنی، میراث [ضعیفان] را چپاولگرانه می خوری و عاشق مال و ثروت شده ای (آیه ۲۰)

ختم کلام

قرآن از زبان انسان خسارت دیده در قیامت می گوید: ای کاش برای زندگی خود چیزی آماده کرده بودم (آیه ۲۴). قیامت وضعیتی است که در آن آدمی حقایق را عیان می بیند و آن وقت دیگر زندگی دنیا هیچ چیز دندان گیری که بشود اسمش را زندگی گذاشت به چشم نمی آید. مهلت کوتاهی بوده است که گذشته است و زندگی انسان تازه شروع شده. این برای کسی که حتی یک لحظه عمر دنیای خودش را غافل از زندگی ابدی سپری کرده باشد حسرت انگیز است. این طور نیست؟

سرکشی انسان حکایتی است مستمر و تکرارشونده بر ورق های تاریخ بشر. این سرکشی گاهی هم در لباس برتری طلبی جلوه می کند و انسان ضعیف، دست در آستین الوهیت می برد و به خیال خود، سیطره بر عالم و در بند کشیدن دیگران را آرزو می کند و در این مسیر چنان پیش می تازد گویا قصد دارد خداوند را هم جا بگذارد. سنت خداوند، مهلت دادن به انسان است در هر مسیری که انتخاب می کند، و این گونه، هم او را می آزماید و هم دیگران را که آیا با دیدن شکوه بازیگانه و متزلزل مستکبران از قادر متعال یاد می کنند یا کودکانه چشمشان از زر و زیور ناپایداری که طاغوت ها انباشته اند، پر می شود؟

خداوند در سوره فجر پس از قسم به فجر و شفع و وتر و شب که برای هر کدام تفسیرهایی در بیان بزرگان دین آمده است از تمدن های گذشته یاد می کند که با وجود همه پیشرفتشان با ذلت نابود شدند. کسی اطلاع دقیقی از سطح پیشرفت های مادی اقوام گذشته و تمدن های کهن ندارد اما گذشته از بعضی شواهدی که باستان شناسان به دست می دهند اشاره هایی که قرآن به مظاهری از توانایی های بشری می کند گویای این است که آن ها به ابزارهای پیشرفته ای برای زندگی خصوصا معماری شهرها دست یافته بودند. نمونه ای از این اشاره های قرآن را در آیاتی از سوره فجر (۷ تا ۱۰؛ ارتفاع ساختمان ها و وسیله برش سنگ) می بینید.

سوره فجر علاوه بر این یادآوری به انسان، درباره نعمت هایی که به او می رسد و آنچه از او گرفته می شود گوشزد می کند که مبادا به خیال این که خداوند گرامی اش داشته، این دادن ها را